СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 277. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 28. листопада 1930. VOL. XXXVIII. No. 277. Jersey City, N. J., Friday, November 28, 1930. THREE CENTS.

СОВІТИ ПЕРЕПАЧКОВУВАЛИ ЛІТАКИ ЗІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ТАК ЗІЗНАЄ БУВШИЙ ЗАСТУПНИК ПРЕЗИДЕНТА „АМТОРҐА". АЛЕ УРЯД НЕ ПРИВЯЗУЄ ДО ЦЬОГО ВЕЛИКОЇ ВАГИ.

ВАШИНҐТОН. — Перед Конґресовим Комітетом, який переводить слідство в справі большевицької пропаґанди в Злучених Державах, зізнавав Василь Дельгас, бувший заступник президента „Амторґа", совітської торговельної аґенції, якої осідок є в Ню Йорку.

Дельгас зізнав, що совітські аґенти закуповували при помочі Американців ріжні літаки і перепачковували їх як „машини" до совітів. Рівнож переводили вони з тими літаками ріжні рисунки щодо поліпшення моторів. На тих рисунках були урядові військові печатки Злучених Держав. Він каже, що совітські аґенти діставали ті рисунки дорогою підкупства.

Дельгас зізнав далі, що совітські шпигуни Баранов і Халепський, які стояли в порозумінню з ґенеральним совітським військовим штабом, відвідували ріжні арсенали і важні стратеґічні позиції та робили собі шкіци з американських скорострільних рушниць.

Дельгас подає, що за його урядовання прибуло до Злучених Держав 39 совітських шпигунів.

В урядових військових колах не привязують до цих зізнань великої ваги. Вони кажуть, що совітські шпигуни могли довідатися тільки про те, що може знати кождий горожанин Злучених Держав.

$20,000,000 НА ШПИТАЛІ.

ОЛБАНІ. — Заступник ґовернора Лєман подає, що прийшло до порозуміння з републиканськими лідерами щодо цього, що можна вже тепер виасиґнувати $20,000,000 на будову шпиталів, щоби в той спосіб дати ще й допомогу безробітним.

РАКЕФЕЛЕР НЕ ЖУРИТЬСЯ ДЕПРЕСІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — Ріжні компанії потерпіли більші або менші втрати, а то й цілком побанкротували. Але це не відноситься до Стендард Ойл Компані, яку контролює відомий мілiонер Ракефелер. Компанія та виплатила за останній рік титулом дивіденд $286,666,728, себто найбільшу річну суму за ввесь час свого істновання.

СКАНДАЛИ В СУДАХ.

НЮ ЙОРК. — Ню Йорк не покінчив ще судових розправ проти маґістратського судді Еволда й інших хабарників, а вже має до діла з новим хабарником, маґістратським суддею Джессі Зільберменом.

При переслуханню молодої шведської дівчини Зіґрід Джансон вийшли на верх невідрадні відносини, які панують у нюйорських судах. Молоду дівчину арештовано без усякої причини та цілком невинно й тягнули її від адвоката до бондового лихваря та відкладали справу так довго, поки вона не прийшла перед маґістратського суддю Зільбермена. А звільнили її тоді, коли забрали з її книжочки останній цент.

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ДО БОРОТЬБИ З ҐЕНҐСТЕРАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер оголосив відозву, якою звертається до широкого загалу і просить усіх кооперувати зі стейтовими властями в справі знищення бандитизму і хабарництва. Він каже, що без помочі публики влада сама нічого тут не вдіє.

ТАҐОРЕ ПРО ЗБЛИЖЕННЯ ЗАХОДУ ДО СХОДУ.

НЮ ЙОРК. Індійський поет, педаґоґ і економіст, Рабіндранат Таґоре, був гостем на принятті, яке йому влаштували письменники й інші визначні люде. Хорий поет говорив сидячи і взивав до зближення Заходу до Сходу. Він казав, що Захід має великі багатства, але почуває себе змученим і незадоволеним. Ніде не бачив він на Заході задоволених людей. Захід, говорив Таґоре, є багатим, але те багатство полягає на експльоатації безпомічних людей, на потоптанню прав тих, що є слабі й безборонні. До щастя треба більш ідеалізму, яким є пересякнений Схід.

ПРОТИ ІЗОЛЯЦІЇ.

ПІТСБУРҐ. — Нюйорський адвокат і публіцист, Реймунд В. Фосдик, говорив до студентів Карнеґійського Технольоґічного Інституту на тему американської політики. Він підніс, що ми стараємося вести промислову країну 20-го віку на політичних засадах 18-го століття. Він казав далі, що є немислиме думати про американську ізоляцію в часі, коли цілий світ стремить до економічного обєднання.

ЗАСЛАБА АРМІЯ.

ВАШИНҐТОН. — Уступивший ґенерал Чарлз Сомерол подає у своїм звіті до секретаря війни, що американська правильна армія є цілковито невистарчаючою, бо вона не є всилі перевести вразі потреби загальну мобілізацію. Він каже далі, що стан армій інших держав є тепер більший, ніж був колинебудь в інших часах.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

Радіо стація W. H. A. M. of Rochester, N. Y.

В неділю, 30 листопада, в год. 3.30, рочестерський громадський хор під проводом Л. Сорочинського відспіває через радіо:

1) Вилітали орли — А. Кошиця; 2) Ой пє вдова — М. Леонтовича; 3) Жала Уляна шовкову траву — Ступницького; 4) Ой у полі криниченька — М. Леонтовича; 5) Кант св. Юрію — Яціневича; 6) Ой у стану я в понеділок — М. Леонтовича; 7) Перепеличка повдовіла — Я. Степового; 8) Колиб мені ступка — Я. Степового.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІО.

У пятницю, 28. падолиста, і що другої пятниці, в год. 10. вечером, на стації W. N. J. (Newark, N. J.), буде виступати український квартет у складі: Роман Кузьма, скрипак; Михайло Вдовяк, челіст; Марія Галушка, піяністка, і Нестор Ходачок, соліст барітон, український січовий стрілець.

В ЕВРОПІ ГОВОРЯТЬ 125 МОВАМИ.

Чехословацький статистичний уряд обчислив, що в Европі говорять 125 мовами. Найбільше людей говорить німецькою мовою, бо аж 80,203,000, на другому місці стоїть мова російська — 70,254,000 дальше йде мова англійська — 47,000,000, італійська — 41,807,000, французька — 39,245,000.

РЕКОРД ТРУСЛИВОСТИ.

Рекорд трусливости здобув на світі добродій Фріц Бабель з Мінхену. Десь біля 20-го року життя він довідався, що інфлюенца є дуже небезпечною, а навіть смертною недугою. Лякаючися, щоби не занедужав на ту небезпечну хоробу, трусливий Бабель поклався до ліжка і так перележав 60 літ. В 80-му році життя Бабеля неосторожний слуга відчинив вікно в кімнаті, в якій лежав маняк. Думка, що при відчиненому вікні може простудитися і занедужати на інфлюєнцу — сильно перелякала старця і він нагло помер на удар серця.

ЕКСПЛЬОЗІЯ ҐРАНАТИ.

Михайло Джула, селянин з Вороняк, пов. Золочів, копав на своєму полі барабольї разом з Мих. Бубейдою, Маґдалиною Семчуковою і Михайлом Солтовським з Вороняк. Підчас копання найшли вони ґранату, яка вибухла і тяжко поранила всіх пільних робітників. Їх відвезли до лічниці.

ПОЖЕЖІ.

В Борщовичах згоріло 23. жовтня ц. р. 5 господарств, у цьому 9 хат і господарських будинків. Пожежу спричинили малі діти. — В Слобідці Малій, пов. Коломия, згоріла стирта конюшини Маєра Карнера. — В Ганусівцях, пов. Станиславів, згоріло 6 господарств.

НАЙЛІПШІ БІГУНИ.

Найліпшими бігунами на світі є мексиканські Індіяни з племени Тарагумаре. Деякі з них можуть пробігти 280 кільометрів, ні хвилини не відпочиваючи підчас бігу. Їх предки були післанцями Астеків.

ХОЧЕТЕ МАТИ ДІЙСНИЙ ХОСЕН З ЧИТАННЯ, ТАК ЧИТАЙТЕ

КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА НА 1931 РІК

В нім знайдете попри дуже цікаві відомости про розвій нашої орґанізації й її теперішний стан, статті про політику, економію, робітничі справи і те, як визволялися з неволі инші народи і та який шлях веде до визволення українського народу.

В Календарі поміщена по англійськи коротка розвідка про українське імя, яка надається дуже добре до пропаґанди між чужинцями. Особливо треба її дати читати молодому поколінню, щоби воно знало, звідки взялася назва „Україна".

В Календарі поміщені статті таких знаменитих старокраєвих журналістичних сил як Дмитро Донцов, котрий написав для календаря спеціяльну статтю під заг. „Ідея Шевченка".

Відомий наш письменник і критик, д-р Остап Грицай, пише про те, як по геройськи боролися тирольські селяни за волю. А в иншій статті нищить останки нашої рабської психольоґії.

Ветеран української іміґрації в Америці, д-р Володимир Сіменович, описує перші початки народної праці в Америці як і дає нам цікаві спогади з тих часів, коли орґанізував перші прогульки у ріднім краю.

Економіст М. Данильченко звертає нашу увагу на фінансову справу в Америці й виказує, що остало з теорії Маркса в часах Форда.

Д-р Трильовський містить дуже інтересну студію з листопадового польського повстання з 1830 року.

Крім того є цікаві оповідання, поезії, переклади поезій з українського на англійську мову, жарти і много іншого матеріялу.

Ціна Календаря виносить 50 центів. Замовляти в адміністрації „Свободи":

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ АНҐЛІЇ НА АВДІЄНЦІЇ В МИТРОПОЛИТА АНДРІЯ.

Митрополит Андрій дня 23. жовтня ц. р. приняв на довшій авдієнції ґенерального консуля Анґлії, Ф. Севері.

АРЕШТУВАННЯ ДВОХ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Ніччю 20. жовтня поліція арештувала в Кремянці бувшого посла Семена Жука (УСРП), якому прокуратор закидає, що на вічах виголошував противдержавні промови.

Дня 21. жовтня ц. р. арештовано бувшого посла Миколу Роґуцького (УСРП) у Рудках. Причина арештування невідома.

ЗАМАХ НА УЧИТЕЛЯ.

Дня 22. жовтня ц. р. невідомий осібняк стрілив в Цеперові, пов. Львів, до учителя-Українця, Степана Коґута, в хвилині, коли він переходив вулицею. Степан Коґут є ранений в праву руку.

КРОВАВА ПІМСТА ПО 30 ЛІТАХ.

В мадярській громаді Больбок трапився оноді випадок кровавої пімсти. Тому 30 літ сільський суддя Іван Чато вбив батька Зольтана Болики, котрий мав тоді 2 роки. Болика присягнув пімсту, яку оноді виконав, убиваючи Чато 22-ма ударами ножем.

ПРОТИ НІМЕЦЬКИХ ЗВУКОВИХ ФІЛЬМ.

Союз чеських власників кінотеатрів постановив не спроваджувати довший час німецьких звукових фільм до Чехословаччини. Його постанова — це наслідок недавних демонстрацій Чехів проти німецьких звукових фільм.

ВИСТАВА ОБРАЗІВ 15-ЛІТНЬОГО АРТИСТА.

З Будапешту пишуть, що в тамошньому музеї Ернста відбулося відкриття вистави образів 15-літнього артиста-маляря Ґаврила Петарді. Критики дуже прихильно пишуть про твори цього молодого маляря.

ПОЛЬСЬКА ҐАЗЕТА В СПРАВІ ФЕДОРИШИНА.

„Ґазета Поранна", подавши відому нашим читачам справу американського горожанина Федоришина, дала від себе такий — скажім легко — незвичайний заголовок:

„Саботажиста кожністя з опекі дипльоматичней! Чловек УВО укрива сєн в амбасадзє американьскєй".

Стиль дійсно незвичайний, навіть беручи під увагу теперішні незвичайні відносини. Бож не провіривши, чи дотичний американський громадянин взагалі мав щось спільного з саботажами і задля цього вибирався з Америки до Европи, закидувати навмання „саботаж", — це негідне сяктак приличної преси. Але „Ґазета Поранна" очевидно не має таких претенсій. Одначе закидувати американській амбасаді, що вона не має нічого кращого до роботи, як переховувати „саботажистів" і давати їм опіку й поміч — це вже занадто сміливе твердження.

ТИМ, ЩО НЕ СВАРЯТЬСЯ.

Від давна існує в англійському місточку Дамнов дуже оріґінальний звичай. Кожного року, дня 5-го січня, заряд громади дає дарунок тій подружній парі, що ані разу не сварилася між собою протягом року. Цей дарунок складається з кусня солонини і грошевої нагороди. Опісля заряд влаштовує велику забаву в честь тієї подружної пари. Можемо собі уявити, скільки труднощів мусить побороти Комітет, заки вишукає таку подружну пару.

ЗНИЩИЛИ ПАМЯТНИК УКРАЇНСЬКОГО СІЧОВОГО СТРІЛЬЦЯ.

В селі Соколівці, бобрецького повіту, лежить похоронений на цвинтарі український січовий стрілець, Данило Русак. На його могилі поставила рідня деревяний хрест, який скоро невидна злочинна рука знищила. Другий деревяний хрест упав там теж від бандитських рук. Поставлено втрете памятник з каміння, який скоро в дни 17. на 18. жовтня 1930 р. хтось цілковито знищив.

НІМЕЧЧИНА СКАРЖИТЬСЯ ЛІДЗІ НАЦІЙ НА ПОЛЬСЬКИЙ ТЕРОР

МОЖЛИВО, ЩО БУДЕ СКЛИКАНЕ СПЕЦІЯЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ЛІҐИ НАЦІЙ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Польський терор проти німецького населення Горішнього Шлеську, який особливо виявився підчас виборів до сойму й сенату, звернув на себе увагу німецького уряду. Німецький консуль приїхав до Берліна з Катовиць і на спеціяльному засіданню уряду подав страшні факти польських злочинів супроти німецького населення.

Уряд Німеччини вирішив звернутися до Ліґи Націй з скаргою на ляцькі переслідування, погроми й катування Німців у Горішньому Шлеську. Очевидно, уряд буде домагатися негайного скликання спеціяльного засідання Ради Ліґи Націй, не чекаючи чергового засідання її в січні.

Німецька орґанізація ветеранів Великої Війни, „Штальгельм", звернулася до президента Ґінденбурґа з телеґрамою, в якій закликає його, як фельдмаршала, припинити знущання Поляків над німецьким населенням на землях, які Польща загарбала від Німеччини. Взагалі в лавах членів „Штальгельму" поширюється думка про необхідність рішучої акції зі сторони „Штальгельму" проти Поляків.

Польська ґазета Корфантого, „Польонія", отверто обвинувачує уряд Пілсудського в орґанізації терору проти Німців. В той самий час уряд Пілсудського робить вигляд, що він карає виновників погрому й катування Німців. Для цього переносить ріжних урядників на інші становиська.

НОВІ ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПОМСТИ.

МОСКВА (СССР). — Тут розпочався суд над професором Рамзіним та сімома іншими фаховцями. Большевики обвинувачують їх у саботажах з метою підриву економічного становища радянщини та в змові з чужинецькими державами в справі военної інтервенції проти Росії. Большевики кажуть, що професор Рамзін призвався, що він і його ґрупа були в змові з Францією та з іншими державами.

Комуністична партія влаштувала по всій Росії протм обвинувачених демонстрації, на яких домагаються смертної кари для „шкідників". Син обвинуваченого Ситіна в листі до ґазет домагається смертної кари для свого батька. Цей черговий сензаційний процес протягнеться довший час, бо большевики хочуть запевнити своє населення, що їм доводиться переборювати величезні труднощі на шляху свого радянського будівництва.

СОКОЛЬНІКОВ НЕ СЛУХАЄ СТАЛІНА.

ЛОНДОН (Анґлія). — Ґазета „Дейлі Мейл" довідалася, що радянський посол Сокольніков тримає в себе в амбасаді арештованими трох чекістів, які приїхали з Москви, щоби силою привезти його до Москви. Сталін уже кілька разів викликав до себе Сокольнікова, але той відмовляється їхати, бо добре знає, що його там чекає. Три чекісти приїхали до Лондону таємно, без відома анґлійської влади. Але Сокольніков був попереджений своїми приятелями, а тому своєчасно зміг їх арештувати в себе в амбасаді, де тримає їх.

Також тепер стало відомо, що два директори лондонської філії радянської нафтової компанії, Теракопоф та д-р Рабінович, теж відмовилися вернутись до Москви. Вони тепер звільнені зі своїх становиш і перейшли в лави тих комуністичних урядовців та аґентів, які втікли з большевицьких лав і залишаються за кордоном для боротьби проти Сталіна та його прибічників.

Кажуть, що Сталін викликав Сокольнікова до Москви на те, щоб розправитися з ним за те, що він переписувався з ворогом Сталіна Риковим, який тепер знаходиться на засланню.

КОМУНІСТИ БРАТАЮТЬСЯ З ФАШИСТАМИ.

РИМ (Італія). — Радянський комісар справ заграничних Літвінов з Женеви приїхав до Міляна, де відбув довшу конференцію з італійським міністром Ґранді. Як наслідок цієї конференції сподіваються більше стислого політичного та економічного порозуміння між комуністичним урядом Сталіна та фашистівським урядом Мусолінія.

Ґранді після конференції з Літвіновим вернувся до Риму, де негайно зробив доповідь на засіданню ради міністрів про наслідки свого побачення з большевицьким комісарем.

БЕЗРОБІТТЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Останніми днями зареєстровано в Німеччині 3,500,000 безробітних. Скількість безробітних збільшилася на 400,000 за один місяць. Коли збільшення безробітних буде йти так далі, то в січні—лютому їх буде чотири мільони.

ЗЕМЛЕТРУС У ЯПОНІЇ.

ТОКІО (Японія). — 600 миль на південь від Осаки був великий землетрус. Дотепер нараховано 187 жертв. Та ще далеко не всі жертви виявлені.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА ПОЛІТИЧНІМ ОВИДІ ХМАРНО

Живемо в часі, коли одна важна подія переганяє другу. Міжнароднє положення складається так, що мимо всіх тих договорів проти війни і пертрактацій в справі роззброєння, ціла Европа, а з нею й Америка живуть у дуже напруженій ситуації. А напруження те звязане головно з двома проблємами: совітською і тим політичним, територіяльним і економічним станом, що його викликав версальський договір.

Та тепер найбільше чути про совіти. Куди не глянь, всюди пишуть про совіти. До Росії вислано двох найліпших американських кореспондентів і вони висилають кождого дня до Америки свої спостереження про те, як виглядають сьогодні совіти і які є вигляди пятилітки, себто того економічного відродження, яке має в короткім часі побити економічно й американський розмах.

Знову в Москві винаходять новий міжнародний заговір, який плянує новий воєнний похід проти совітів. В Женеві комісар заграничних справ Літвінов покидає нагло наради і виїжджає на побачення з совітським послом в Італії. В тім самім часі Сталін пропонує переговори між совітами і Злученими Державами в справі звороту російських довгів. А департамент стейту відповідає в такий самий спосіб, як відповіджено на подібну пропозицію Чічерина в 1923 р., себто, що не бачить ніякої причини, щоби входити в якібудь переговори з такою державою, яка вносить хаос у життя інших народів, намагаючися викликати в чужих державах державний переворот. А совіти, каже департамент стейту, як хочуть вивязуватися чесно зі своїх зобовязань і сплачувати довги, то можуть це зробити і без пертрактацій. Разом з тим секретар Мелон видав саме тепер розпорядок, яким заборонено довозити до Америки товари, які походять з примусової вязничної роботи. На ділі не було потреби видавати такого розпорядку, бо такий заказ вже істнував, а коли його видано, то кажуть, що спрямовано його поправді виключно проти совітських товарів, а це означає заостреня напруження, яке істнує між Злученими Державами і совітами.

Крім цього читаємо раз-у-раз про ріжні поголоски щодо перевороту в Москві, про замахи на життя Сталіна та про підготовку революційного перевороту з боку Троцького, котрий має кермувати тим рухом з Істанбулу.

Вже цього матеріялу доволі, щоби прийти до переконання, що це все являється на всякий випадок дуже сильним вибуховим матеріялом, який може легко спричинити дійсний вибух, нову війну.

ГОЛОС РОЗПУКИ З КРАЮ

В останньому часі дійшли до нас знову два приватні листи з Галичини, з яких один і другий — це справжні голоси розпуки з теперішнього галицького пекла, счиненого там розшалілими катами збожеволілого деспота Пілсудського. В першому з тих листів один з наших громадян пише між иншим таке:

„...В нас діються річи, про які досіль мабуть і не снилося нікому, щоб вони були можливі у правній державі. Все те іменно, що подає українська преса, це ніщо в порівнанню з тим, що ми, почавши від 15. вересня ц. р., без перестанку по нинішній день переживаємо. Отут хочу я тільки кількома словами описати дещо з того, що мало недавно місце на невеличкому просторі нашого Рідного Краю, а саме в **тернопільському повіті.**

„Цей повіт налічує 80 сіл; та більш ніж **половина з їх населення сьогодні побита до каліцтва і позбавлена свойого майна й дорібку**. Бо у звязку з відомими актами саботажу спихається вину за те все на українську інтеліґенцію та українське селянство, хоч є численні свідки на те, що цілий ряд з тих пожеж і підпалів це здебільшого прості провокації, або робота комуністичних аґітаторів зза Збруча.

„І воно очевидне, що все те діється з огляду на ідучі вибори та з метою стероризувати українське населення й відстрашити його таким чином від участи в виборах. На теж і вигадали Ляхи т. зв **колективну відповідальність** українського народа, тобто відповідальність, в силу якої за вчинки одиниці має відповідати ввесь нарід. Бо спитайте ви когонебудь з правників та знавців законів, що це таке ота колективна відповідальність, а кожний скаже, вам, що це варварство, гідне найтемнішого середновіччя.

„Коли ось у поміщика є стирта або й хочби сорок стирт, то люде з того села зобовязані давати до кожної варту, **зложену з 6-ти чоловіка,** як день так ніч та без ніякого огляду на осінні роботи. З того виходить таке, **що по малих селах, де є богатий поміщик, усе мужеське населення мусить безперестанно стояти на варті коло панських стирт.** Але воно без сумніву, що такий розпорядок політичних властей, зобовязуючий тільки в селах з українським населенням, є зпозні незаконний і самовільний, бо і в Польщі нема такого закона, на основі якого можнаб примусити населення села робити цього рода панщину.

„Колиж станеться таке, що десь згорить підпалена стирта, то тоді висилають в такий повіт карну експедицію, що складається з кількох соток поліцаїв та численних відділів уланів, ба навіть з цілих полків кавалерії.

„Поліція впадає в село, скликує людей на майдан, ділить їх на гурти і бє так, що кожний дістає **на голе тіло 25—100 буків,** в поодиноких випадкахількома наворотами, значить **три й чотирократно** такеж число буків мусить видержувати катована людина. Крім цієї кари завдають улани людям ще й инші і такі жорстокі, що майже всі катовані борються зі смертю, богато з них переведено в шпиталі, а сотки людей такі поранені, що просто страшно дивитися на них. У Слободі Золотій, в Купчинцях і в Денисові були вже карні експедиції три рази — бо тут населення свідомо українське — і за кожний раз переведено їх з особлившою жорстокістю. Так нпр. в Купчинцях зігнали молодь села на майдан і тут били їх так, що кожний луговик **діставав чотирократно по 25 буків.** Після кожного двацять пятого удару веліли жертві пити воду і обливали водою, а потім били знову і таке повторювали, аж поки жертва **під сотним ударом** не омліла востаннє: **Тепер стан тих побитих такий, що вони не можуть ні сидіти, ні лежати, ні стояти, і треба їх вішати на шнурах, щоб могли свобідно висіти в воздусі.**

„Крім тих експедицій, що нагадують середновічні тортури, відбуваються ще й **т. зв. ревізії,** ось які: всі стирти даного ґаздівства перевертають згори до долини, і все збіжжа чи там сіно перемішують з болотом і гноєм. По хатах усе уладження демолюють. Ті хати, що є мальовані на синьожовто, як і ті, що є замешкані свідомими селянами, розбурюють ущерть під покришкою, що треба їм у стріхах та в стінах шукати за муніцією, крісами і бомбами. Коли в хаті є портрети національних українських поетів, Шевченка або Франка, то тоді мешканців хати примушують сказати, що Шевченко або Франко це „ск... син" і що вони його мають в с... Якщож люде не хотять таке говорити, то їх бють так довго і так жорстоко, аж їм не лишається нічого иншого, тільки або обезчещувати своїх найбільших поетів, або конати під буками. Сорочки, гаптовані українськими узорами, або конфіскується або обливається їх бензиною. В селі Покропивна наказали чоловікові бити жінку і навпаки. Колиж вони обоє уймалися, то їх побили разом так, що й чоловік і жінка борються зі смертю. А зрештою треба сказати, що описати словами ті експедиції й ревізії ніяк не дастся.

„Українські читальні й крамниці кооператив по селах демолюються карними експедиціями вщерть, значить: всі товари обливається нафтою і кидається в болото, книжки дреться або палиться, і таксамо нищать обстанову. Для ілюстрації наведу ще такий факт: коли діти вийшли з книжками зі школи, наказали їм ляцькі поліцаї поскладати книжки на одну купу, після чого всі ті книжки знищено.

„Потім, як відійде карна експедиція, накладають на село високі контрибуції. Крім того одначе мусять дотичні громаду таку карну експедицію удержувати і то в цілости. Коли вона зявиться в селі, то воно мусить протягом пів години — а в деяких селах упродовж десяти хвиль! — доставити під загрозою тяжких екзекуцій згори наказану скількість курей, качок, яєць, масла, вівса, солонини і т. ин. Якщож експедиція покидає село, то ті харчі, які лишилися, мусять бути перевезені підводами в ту місцевість, в якій карна експедиція має з черги явитися. Притім мусить бути таке число підвод, щоб кожний поліцай мав окремий віз до своєї розпорядимости.

„В культурних і освітніх установах винищують карні експедиції цілі бібліотеки, театральні реквізити, музичні інструменти тощо, причім падуть жертвою арештів сотки найневинніших й тихомирних людей тільки тому, що вони Українці. Всі тюрми нашими людьми переповнені. Поліцистів переловлюється дуже часто на тому, **що вони підчас мнимих ревізій просто підкидають тут і там екразит, підпальні шнури або числа органу У. В. О. „Сурма", щоб таким чином мати змогу виправдати незаконні арештування.** Тимто й ясне, що селяне покидають масово села і блукають гуртами по лісах і полях.

„До сьогодні не відбулися в тернопільськім воєвідстві ні одні виборчі збори тай нема надії, щоб такі збори перед виборами взагалі відбулися, бо майже всі політичні провідники українського народу сидять запроторені в тюрмі, тай взагалі кожний інтеліґент, який покажеться в українськім селі, мандрує зараз до вязниці. Виборча аґітація дозволена тільки **поліції.** Вона влаштовує хапливо народні збори і вимушує від стероризованих українських селян заяви, що вони не називаються Українці, тільки Русини, що вони тих, котрі називають себе Українцями, подадуть до відома поліції, що населення збереже Пілсудському вірність, та що вони будуть голосувати так, як цього бажає собі поліція, а по крайній мірі здержаться від голосування.

„Рівнож наказують поліцисти людям по українських селах ухвалювати таке, що вони (селяне) порозвязують в себе всі читальні, товариства, руханкові, просвітні та господарські орґанізації та відвернуться зовсім від інтеліґенції. Колиж люде не хотять ухвалювати чогось подібного — ось як нпр. в селі Настасові — то в селі являється зараз карна експедиція.

„Всіж інтервенції та кроки, роблені з метою припинити ці звірства, не доводять до нічого, бо все це діється з розмислом, щоб забезпечити Пілсудському в соймі більшість. — При кінціж годі не сказати, що колиб Ляхи щось подібного робили з Жидами, то відгук таких обурюючих, середновічних варварств викликавби певно в цілій Европі загальний протест. Але що це тільки ми, Українці, яких так легкодушно кинено Ляхам на поталу, то й крику в Европі не надто багато. **І все наново кажуть нам Жиди в Тернополі, що колиб щось таке** сталося з **ними, то про все** знавби вже **цілий культурний світ".**

(Докінчення буде).

ПРОЄКТИ В СПРАВІ БУДОВИ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА

(5)

Відбулися в нас дня 16. листопада ц. р. місячні збори Т-ва „Запорожської Січи", від. 355. У. Н. Союза, і на них члени товариства так вирішили справу Сиротинця-Захисту при Укр. Народнім Союзі. По довгій дебаті члени прийшли до одної думки, що нема грошей на побудовання Сиротинця, нема грошей і нема їх звідки взяти на утримання Сиротинця. Оподаткований членів може принести руїну в нашій орґанізації.

Відділи, котрі будуть находитися по кілька тисяч миль від Сиротинця, будуть проти плачення на його удержання, питаючися, яку вони мають користь з того Сиротинця. Чи який опікун сиріт повезе там сироти тільки тому, бо є своя інституція? Кошти перевозу вже великі. Треба числитися й з подальшими відділами і не можна накладати податку на членів з подальших сторін Америки.

Така інституція, як Сиротинець, потребує жертв без перерви і то жертв не на одиниці, але на тисячки. І ми не можемо мати надії, що хтось з американських фаховців нам поможе. Може вони там щось нам докинуть своєю жертвою, але се буде лиш часом і то треба буде на се довго чекати. А життя сиріт вимагає зараз. Маємо найліпший досвід від теперішних часів в Америці. Вже рік минає, як наш робітник не має роботи і терпить в недостатку. Хоч може часи зміняться й будемо мати якесь заняття, але знаймо й се, що той зарібник є залеглий в своїм життю, то й годі вимагати від него висшої жертви.

Є богато розмаїтих причин, як возьмім під розвагу теперішний час в нашій батьківщині, в Галичині. Кождий з нас має когось з приятелів в краю, що просять жертви зараз, бо там є пекуча справа. Через то уменшаються жертви на Сиротинець, чим більше вимагає від нас Старий Край, тим зменшується. І так буде далі, бо не показується на ліпше.

Ми може би засоромилися, якби розпочинали будову, а не вдержали Сиротинця. Се буде для нас пляма, котру буде годі затерти довгі літа.

Гроші, котрі находяться в Союзі, нехай Батько-Союз уділяє сиротам по членах. Мається розуміти, що тим, котрі потребують і находяться в найгіршім положенню.

Т-во „Запорожська Січ", від 355 У. Н. Союза, в Ст. Джозеф, Мезурі.

Федор Солоничний, предс.
Стефан Юркевич, касієр.
Петро Занько, секретар.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ.

(Оригінальні матеріяли з краю).

(21)

Хто встиг втікти, той мав щастя, бо зараз же за першими уланами зявилися під Яворовом на великому мості св. Івана відділ уланів, котрий почав леґітимувати решту людей, що вертали до міста. Хто балакав по польськи, того відпускали, а всіх, хто балакав по українськи, затримували й зараз же відводили до читальні „Просвіти", що міститься на Наконечному І, де в нечуваний спосіб їх побито. Після цього експедиція обняла майже ціле місто Яворів з його передмістями. В ночі побито учня 6. кляси української ґімназії Горняка Линду, котрий дістав 300 ґумових палиць, згідно з зізнанням д-ра Кушніра. Студент знаходиться в безнадійному стані (покищо нема відомостей, чи живий). Також побито його батька, Кузича Нестора уч. 6. кл. укр. ґімн., якому розбили голову й казали їсти ґімназійну шапку, т. зв. мазепинку, з чого він збожеволів. Цієїж самої ночі зловили Степана Булана, якому дали 150 ґумових палиць. В понеділок до полудня в Яворові було спокійно й щойно зполудня, в годині 3-тій приїхали автом до Олексевича Івана маґістра фільософії, якого забрали й відвезли до читальні „Просвіти" на Наконечному, де дали йому 150 ґумових палиць, а після того непритомного відвезли до міста й скинули його окрівавленого під трупарню. Рівнож зловили кооперативного діяча з села Мошковичі, Герасима, який приїхав до Яворова, з думкою, що його тут не побють, і дали йому 150 буків. Як тільки пронеслася по місті вістка, що вже, мовляв, ловлять і в місті, то все українське населення Яворова почало втікати в поблизькі ліси. В ночі з понеділка на вівторок приїхали автом і на конях на Черчик, де здемолювали кооперативу—товар частинно викинено до річки, з частинно повикидано на вулицю. Рівнож здемолювали кооперативу на Наконечнім, знищивши цілий крам. Після цього наложено на Наконечне та Велике Передмістя контрибуцію на пів кірця вівса від хати. Сама екзекуція побиття відбувалася в такий спосіб: жертві завязували уста хусткою, а після цього один лягає на голову, другий сідає на ноги, а один з одного боку, другий з другого, бють на приказ фенріха ґумовими палицями до безтями. В середу виїхали вони до Свидниці, заповідаючи, що ще повернуться до Яворова. Треба завначити, що в Яворові самому не було жадних т. зв. саботажів і лише в Прилбичах та Свидниці було по одному підпалови та й то як кажуть люде, вчинені самими Поляками. Про дальші події в Яворові очевидцеви невідомо, бо він по відїзді карної експедиції відїхав з Яворова.

Відпис з приватного листа п. Івана Терпиляка, управителя дібр у Доброполі біля Зарваниці, пов. Бучач.

Було це в четвер, 27. вересня ц. р. Я мав по обіді трохи вільного часу та рішив поїхати до Вишнівчика на почту, тим більше, що певно сподівався одержати від Тебе листа, якого даремно чекав цілий тиждень. При цій нагоді мав я також обговорити телефонічно деякі поважні господарські справи з братом. Закінчивши листа до Тебе, казав я запрягти коні, фіра заїхала й я, перевісивши плаща через руку, вийшов з хати. Було рівно 4 години по обіді.

В цей мент наїхала зза круту фіра з 6-ма мені зовсім незнайомими поліцаями. Як тільки зіскочили з фіри, спитали мене, чи це я Терпиляк. Я підтвердив і запровадив їх до хати. Між ними були комісар поліційний, командант і 4 звичайних поліцаїв. Як лише війшли до хати, побачили мою рушницю й спитали, чи я маю на неї дозвіл. Я показав їм потрібний документ, тоді приступив до мене комісар ч. 813 і зі словами „Ти, собачий сину, хочеш України?" та почав мене бити в лице. Другі поліцаї оточили мене й стали бити палицями куди попало. Та було цього їм замало мабуть, бо положили мене на підлогу і били далі. Не тямлю, що ділося зі мною та коли перестали бити. Коли я опритомнів, був я цілком мокрий, бо вони зливали мене водою. Цей самий комісар ч. 813 приказав мені встати, вмитись та кинув мені стару обгортку, щоб я осушився. При цьому не бракувало грубої лайки, якою вони частували мене ввесь час. Коли я вкінці обезсилений ліг до постелі, почали вони нищити все, що попало. Побили вікна, повалили печі в кімнатах і кухні, поломили меблі, дерли книжки (не виключаючи й польських) розкидали білизну, одяг і постіль та все, що було під рукою. Дерли це все баґнетами, нищили й топтали ногами. Навіть постіль пороли, а піря розсипали. Одним словом, нищили все цілковито. Щасливим випадком не попали їм до рук два мої убрання, заховані під сінником: літнє і чорне. За це найбільш потерпіло моє футро, бо сукно зовсім порізали.

Коли вже в помешканні понищили, сіли на віз, яким я хотів їхати до Вішнівчика, та поїхали геть.

В часі, коли мене били, я голосно кричав. Почули це люде, які працювали на полях (римо-кат. Поляки) і повідомили поліцію в Доброполі, яка зараз же вислала верхівців. Не прибули вони одначе на місце, бо на перехрестю доріг стрінулися збандою, яка щойно відїхала від мене. Порозумівалися кільканацять хвилин, а потім розїхалися з тим, що верхівці завернулися також назад.

І це все ділося в білий день, о годині 4 пополудни в присутности 20 свідків, які або працювали при машині, або ломили кукурудзу на городі. Всі вони цю подію докладно бачили й чули. По пів години я трохи очуняв і зараз же наказав запрягти коні. Служниця зложила два мої щасливо уратовані одяги і мене в такому виді, як я був, посадили на фіру, бо сам я не мав сили й ворухнутися. В останній хвилі я дав ще найпотрібніші приказзи і тоді сталося щось, що так часто в життю не лучається, а що зворушило мене до глибини. Всі робітниці з цілого села прийшли зі сльозами на очах проводити мене. Я потішав їх, що мені нічого не станеться та що за кілька днів верну знову до них, але вони вибухли таким жахливим плачем, що його згук провожав мене аж до Бучача.

Їзда була для мене дуже болюча, бо я сидів ніби на голках, але я мусів їхати, бо був у цьому певний, що коли зараз не виїду, то хто знає, чи зможу колинебудь вирватись.

На моє щастя з Галича до Залукви, куди прибув я в 4 год. рано, їхав я фіякром та не почував ще в той час таких великих болів.

Д-р Мурлевич приїхав автом біля 9 години й оглянувши мене, сказав між іншим, що за ввесь час лікарської практики подібного випадку побиття не бачив.

Про мій випадок повідомлено судового радника Жарського з проханням, щоб улаштував судову лікарську комісію. В 1 годині поїхав я з інж. Дубаром до староства, де мене оглянув дуже докладно д-р Облер в присутности судової комісії й з цього списано протокол. Опісля вернули ми до дому.

(Далі буде).

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Филаделфія і околиця! Всі до походу!

В неділю, 30. листопада, заманіфестує Филаделфія і околиця свій дійсний патріотизм, свою дійсну любов до рідного краю, свою національну карність і солідарність.

Це буде протест, який покаже, що супроти національних ворогів ми вміємо піти спільною лавою. І тому не може забракнути на нім ні одної української душі!

Чотиролітній хлопчик: — Мамо, що то є ангелик?

— Ангелик, то така маленька дитинка, що літає.

— Так? То чому тато каже до нашої Гані: Мій ти ангелику?

— Так тато говорить? Ну, то Ганя також полетить якстій!

У „малопольській" гостинниці на невеличкій залізничій стації гість кричить: — Пане властителю! пане властителю! Ваші діти бавляться зимними біфстейками, що там на буфеті!

— Дурниця! Нічого котлетам не станеться. Діти бавляться ними вже третій день.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ ПРИ СПІВУЧАСТИ ПАРОХІЇ, БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ

:——::—— уладжується :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

ВЕЛИЧАВИМ КОНЦЕРТОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 214 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.

Початок в годині 6-тій ввечір.

Вступ для дорослих 50 центів, для дітей 15 центів.

Дохід призначений для Рідного Краю.

ПРОГРАМА. — ЧАСТЬ І.

1. Молитва — Боже великий, слова О. Я. Кониського, музика М. Лисенка ..... Хор мішаний
[illegible] тебе, Україно, слова В. Щурата, музика Ст. Людкевича (на міш. хор переробив М. О. Гайворонський) ..... Хор мішаний
[illegible]пне слово ..... Впр. о. М. Кінаш
[illegible]йшла зоря, О. Кошиця ..... Хор мішаний
[illegible] дітей Укр. Народ. Школи під проводом учителя О. Стеткевича
[illegible]ико неба і землі, з опери „Запорожець за Дунаєм", з соля- [illegible] ..... Хор мішаний
[illegible], вязанка укр. нар. пісень ..... Хор мужеський

ЧАСТЬ ІІ.

[illegible]чна промова ..... Д-р Л. Мишуга
[illegible] полі, Баришполі, Барвінського (співав Кошиць) ..... Хор мішаний
[illegible] вітер, О. Кошиця ..... Хор мішаний
[illegible] хор Укр. Нар. Школи під проводом учителя О. Стеткевича
[illegible] хор і декламації дітей Української Школи з гори міста.
[illegible] за тихим, за Дунаєм, з опери „Запорожець за Дунаєм" ..... Хор мішаний
14. [illegible] мої, І. Воробкевича (на міш. хор переробив А. Топольницький ..... Хор мішаний
15. [illegible]венімо ..... Хор мішаний

[illegible] мішані і мужеські виконає Співацьке Тов. „Боян" під проводом Учителя А. Лаврова.

[illegible] члени місцевих українських Братств, Сестрицтв і Товариств мають взяти обовязково участь у цім великій торжестві. — **Комітет.** 277

УВАГА! ФОЛ РІВЕР, МАСС., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ І ПАРОХІЙ У ФОЛ РІВЕР, МАСС., УЛАШТОВУЄТЬСЯ

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПОЛУЧЕНЕ З ПРОТЕСТАЦІЙНИМ МАНІФЕСТАЦІЙНИМ ПОХОДОМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

Початок точно в 2-гій годині пополудни.

Збірне місце на Савт Парку і Мідл Стріт.

Похід пройде з Мідл стріт через South Main і North Main Sts. до галі Біджу, де відбудеться віче.

На вічу будуть говорити бесідники місцеві і позамісцеві.

Дорогі Родимці! Нехай не бракне ні одного Українця, ні Українки, в [illegible] маніфестаційнім поході. Візьмім живу участь всі, як один. Наші браття [illegible] лежать у крові, скатовані польськими жандармами і жовнірами, простягають руки до нас і кличуть: Ратуйте нас!

До походу просимо всі околичні місцевости, як **Провіденс, Вунсакет,** Потокет, **Сентрал Фолс, Менвіл, Бостон, Вустер, Броктон, Тавтон, Голиок** [illegible] Докажім світови, що ми станеом всі муром до оборони наших прав. 277

[illegible] КОМІТЕТ: **Дм. Боклащук,** голова; **І. Дутка, В. Українець,** члени.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ЛИНДЕН І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ВСІ НА

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ ЗВІРСТВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

——— яке відбудеться ———

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ НА РОЗЕЛ УЛИЦІ, РІГ ГЕНРІ.

Початок віча в годині 2-гій пополудни.

Говорити будуть місцеві і позамісцеві бесідники.

Кличемо всіх Українців і Українок з Линден і околиць, щоби прибули громадно і піднесли грімкий протест проти ляцьких нелюдських знущань над нашим народом. 277

Комітет.

ПОЗІР! ТРОЙ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІЇ, БРАТСТВ, СЕСТРИЦТВ І СИТИЗЕНСЬКИХ КЛЮБІВ З ТРОЙ І ВОТЕРВЛІТ

:——::——: відбудеться :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

І ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. О. НИКОЛАЯ при Третій і Мойро вулицях.

Початок **точно в годині 3-тій пополудни. — Вступ вільний.**

Головним бесідником буде делеґат Омелян Грибівський.

Рідний наш Край крівавиться в тяжких муках! Ляцькі варвари катують і мордують наших Братів і Сестер! Руйнують культурні надбання Українського Народу! Насаджують на нашій прадідній землі Польщу!

Нехай же не бракне нікого, хто українським іменем себе називає, на тім Святі-Вічу! Кличемо всіх Українців з Трой, Олбані, Вотервліт, Когус, Амстердам, Гадсон і з Питсфілд, Масс., прибути на се Свято! 276-7

Комітет Злучених Товариств.

ДО ВСІХ ЧЕСНИХ ПАРОХІЯН І УКРАЇНЦІВ, РОЗКИНЕНИХ ПО ВЕСТ ВІРДЖІНІЇ ТА СУСІДНИХ СМУГАХ ОГАЙО Й ПЕНСИЛВЕНІЇ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Вперше в історії **WHEELING-А буде величавий виступ КОНЦЕРТ-БАЛЄТ — наглядний доказ прекрасної старинної української культури та правдивого значіння великого українського народа.**

Виступови помагає **Заряд Oglebay Park-у** та **штаб West Virginia University Extention,** що заінтересувались українською словесністю, співом, музикою і танцями.

У програму входять: 6 пісень, які відспіває місцевий пар. Хор; 10 народніх танків школи Василя Авраменка, під проводом п. Петра Смука; 6 оперових пісень (3 укр., 2 італ., 1 англ.), які відспіває славна „Зоря", п. Анна Климковська з New Haven, чудовий драматичний сопран.

Прийдіть усі та покажіть Американцям, що Ви ціните та любите своє рідне. Ми певні, що матимете правдивий духовий пир і вдоволення!

Білети по 50 ц., 75 ц., $1.00, $1.50.

КОНЦЕРТ-БАЛЄТ У ПОНЕДІЛОК, 1-го ГРУДНЯ 1930 Р.

точно в 8.15 ввечір

У WHEELING HIGH SCHOOL AUDITORIUM, 2115 CHAPLINE STREET.

P. S. Задля ріжних перепон відложено протести і Листопадове Свято на **неділю по обіді, 7-го грудня,** що відбудеться на **South Side Bank Hall, 3748 Jacob St.,** у котрих до обовязкової участи запрошуємо сердечно всіх укр. Патріотів. Вступ вільний. Будуть свої та чужі бесідники і хоральний спів. — **Комітет.** 276-7

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТРОЙ, НЮ ЙОРК.

Протест української парохії св. Николая.

Українська церква св. Николая вислала такі протести:

November 14, 1930.

SECRETARIAT LEAGUE OF NATIONS, GENEVA, SWITZERLAND.

In the name of humanity we appeal to the League of Nations to demand from the government of Poland the immediate cessation of barbaric persecution of our Ukrainian brethren of Eastern Galicia.

Can the League of Nations further tolerate among its members the Republic of Poland which is guilty of atrocities unthinkable in the twentieth century in Europe?

Rev. JOHN HUNDIAK,
Pastor of the St. Nicholas Ukrainian Church.

GREGORY GINGERESKY, Chairman.
St. Nicholas' Ukrainian Brotherhood.
Ukrainian-American Citizen Club of Troy, N. Y.
Ukrainian-American Citizen Club of Watervliet, N. Y.
St. Olga's Ukrainian Sisterhood.
St. Nicholas Junior Club.
Taras Shevchenko Society.
M. Sichinsky Society.

HONORABLE HENRY L. STIMSON,
Secretary of State,
Washington, D. C.

The Ukrainians of Eastern Galicia are being ruthlessly and mercilessly exterminated by the army of Poland Ukrainian schools, libraries, cooperative societies and stores, publishing houses, and other institutions and private homes are being damaged and destroyed. Thousands of Ukrainians have been arrested and are kept in the unspeakable Polish prisons. As reported by such organs of the press as the Manchester Guargian, the New York Herald Tribune, the New York Times, etc., thousands of defenseless Ukrainian women, children and men of all classes, priests, professors, lawyers, merchants, peasants and workmen are being subjected to such unmerciful flogging as to cause the death of many of them. A reign of terror with its persecutions, tortures, rape and destruction has not ceased in spite of the repeated assurances of the Polish Government to the contrary. The latest dispatch sent from Vienna to the Ukrainian daily "Svoboda" of Jersey City, N. J., by Leon Rozumovsky who returned from Eastern Galicia on November sixth, states that those Ukrainians who have been beaten, tortured and maimed by the punitive expedition of the army of Poland are being refused medical assistance and admittance to the hospitals. The Ukrainian physicians who attempt to treat those unfortunate victims of Polish barbarism are being arrested.

We appeal to you to use the influence of your office toward alleviation of unbelievable sufferings of our brethren of Eastern Galicia. We know that one word of protest in the name of humanity from our Government would bring the Polish tyrants to their senses. We, as American citizens, hope that our Government which has in the past assisted various oppressed and unfortunate peoples will raise its voice of protest against the unprecedented extermination of Ukrainians by the Government of Poland.

Rev. JOHN HUNDIAK,
Pastor of the St. Nicholas Ukrainian Church.

GREGORY GINGERESKY, Chairman.
St. Nicholas' Ukrainian Brotherhood.
Ukrainian-American Citizen Club of Troy, N. Y.
Ukrainian-American Citizen Club of Watervliet, N. Y.
St. Olga's Ukrainian Sisterhood.
St. Nicholas Junior Club.
Taras Shevchenko Society.
M. Sichinsky Society.

His Excellency
TYTUS FILIPOWICZ,
Ambassador of Poland,
Washington, D. C.

I beg to inform your Excellency of the following telegram sent by St. Nicholas' Ukrainian Church of Troy, New York, and several fraternal organizations affiliated with it and by the Ukrainian-American Citizens' Clubs and by myself to the Honorable Henry L. Stimson, Secretary of State:—

"The Ukrainians of Eastern Galicia are being ruthlessly and mercilessly exterminated by the army of Poland. Ukrainian schools, libraries, cooperative societies and stores, publishing houses, and other institutions and private homes are being damaged and destroyed. Thousands of Ukrainians have been arrested and are kept in the unspeakable Polish prisons. As reported by such organs of the press as the Manchester Guardian, the New York Herald Tribune, the New York Times, etc., thousands of defenseless Ukrainian women, children and men of all classes, priests, professors, lawyers, merchants, peasants and workmen are being subjected to such unmerciful flogging as to cause the death of many of them. A reign of terror with its persecutions, tortures, rape and destruction has not ceased in spite of the repeated assurances of the Polish Government to the contrary. The latest dispatch sent from Vienna to the Ukrainian daily "Svoboda" of Jersey City, N. J., by Leon Rozumowsky who returned from Eastern Galicia on November sixth, states that those Ukrainians who have been beaten, tortured and maimed by the punitive expedition of the army of Poland are being refused medical assistance and admittance to the hospitals. The Ukrainian physicians who attempt to treat those unfortunate victims of Polish barbarism are being arrested.

"We appeal to you to use the influence of your office toward alleviation of unbelievable sufferings of our brethren of Eastern Galicia. We know that one word of protest in the name of humanity from our Government would bring the Polish tyrants to their senses. We, as American citizens, hope that our Governmet whicn has in the past assisted various oppressed and unfortunate peoples will raise its voice of protest against the unprecedent extermination of Ukrainians by the Government of Poland."

The following cablegram was also sent to the Secretariat of the League of Nations:—

"In the name of humanity we appeal to the League of Nations to demand from the Government of Poland the immediate cessation of barbaric persecution of our Ukrainian brethren of Eastern Galicia.

"Can the League of Nations further tolerate among its members the Republic of Poland which is guilty of atrocities unthinkable in the twentieth century in Europe?"

I also beg to inform your Excellency that on Sunday, November sixteenth, the Americans of the Ukrainian descent of Troy, New York, will pray in their church for the repose of the souls of those of their brethren who have been beaten, tortured to death and murdered by the soldiery of Poland. They shall implore our Divine Savior that He may in His Grace and goodness strengthen the Ukrainians of Eastern Galicia in this dark hour when they, as a whole, are being crucified upon the Calvary of the Polish tyranny. They shall beseech Him, Who is All-just, that He may in His righteousness deal with the Polish oppressors who have forgotten His most holy commandments and who are so mercilessly oppressing our brethren.

The Poles have never been in the past so pitilessly persecuted by any power to which they have been unfortunate enough to be subjected. Remember that when Marshall Joseph Pilsudski, then an organizer and leader of the Polish socialist revolutionists and terrorists, was bombing and robbing the imperial Russian institutions and conspiring against the lives of the Russian officials on the territory of the Russian Poland, the Tsarist Government did not attempt to drown the noble aspirations of the flower of the Polish youth in the blood of the innocent and defenseless Polish population. But now Polonia Restituta for the deeds of a Secret Ukrainian military organization is taking revenge upon the innocent Ukrainian people of whom even your Excellency wrote to the New York Herald Tribune that they are: "neither actively supporting nor even sympathizing with this organization."

Ineffectual effort that of your Excellency to defend the bloodthirsty Polish tyrant that so quickly has forgotten his own subjugation, the tyrant intoxicated with liberty and power accorded to him by the Allied Powers, the tyrant whose hand, dripping with blood of the tortured Ukrainian children, women and men, no self-respecting nation would grasp in a sincere greeting.

Very truly yours,

Rev. JOHN HUNDIAK,
Pastor of the St. Nicholas Ukrainian Church.
450 First Street,
Troy, New York.

ЗА ТИХ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ...

Чернівці, 25. жовтня.

Маленька церковця при вул. Руській в Чернівцях заповнилася вчора вибраною українською публикою. Важким, несміливим кроком ступали всі до Божого дому, а на їх лицях сум, голови похилені, зажурені. Прийшли вони помолитися за тих, „що терплять", за тих скатованих, що з болю не можуть промовити, або що вже й на віки замовкли. Прийшли помолитися до Всевишнього, щоби Він відвернув цю гірку чашу від нашого страдального українського народу, щоби нарозумив ошалілих, здичілих ворогів.

Тиха Служба Божа. Священик мовить молитву, а за ним шепочуть „Отченаш" і „Богородице Діво" від болю стиснені уста учасників. Повпадали на коліна на камяні плити й моляться і просять у покорі у Всевишнього милосердя. Правиться панахида за тих, кого скрито вбито, й за тих, яких замучили кати. Степенується зворушення, а коли заспівали „Вічную Память", ринули з очей сльози, немов жертва перед престолом Всевишнього.

Прогомоніли останні звуки, з зачервонілими від сліз очима й тугою в серці виходила засмучена українська громада з церкви, а клячучи в сльозах осталися тільки ті, які ні вістки, ні слова не мають від своїх кревних, від своїх рідних з тамтого боку Дністра.

* * *

А завтра? Завтра завмруть сльози. І з піснею на устах нашого буковинського поета Гаврила Гордого: „Не плакати нам і сльози не лить", прийдуть усі, щоби зложити протест проти всіх звірств, поповнених на безборонному народі ляцькими посіпаками.

Завтра здійме свій могучий протест перед цілим цивілізованим світом український народ Буковини, здійме протест і черновецьке робітництво, без ріжниці націй, проти божевілля польської олігархії.

Хай знає кождий, що український народ на всіх землях творить одно тіло й одну збірну душу.

Хто бє, катує й знущається над братом нашим, знущається над нами самими. І тому ми, коли підносимо протест, підносимо його й в імени тих, котрим закнебльовано уста.

Протест наш мусить почути ввесь цивілізований світ і коли істнує у світі охорона звірів перед знущаннями чоловіка, то мусить істнувати й охорона людини перед звірями-людьми.

Тому замикаймо завтра наші доми й спішім усі на віча!

Гейже враз, гейже враз гукнемо,
Аби й глухі нас почули!

(„Час"). **Юрій Сербинюк.**

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТИЧНИЙ ГУРТОК В НЮ ЙОРКУ, під проводом артиста-режісера Володимира Бльондиненка

відограє історичну драму Б. Грінченка, п. заг.:

Степовий Гість

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 ІСТ 6-та УЛИЦЯ, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8-мій ВВЕЧІР. — ВСТУП: $1.00, 75 і 50 ЦЕНТІВ.

УВАГА! В сій штуці беруть участь самі ліпші українські сили в Ню Йорку, як пані: Міліна, Фенчинська, Костишин і т. д.; М-ни: Верин, Новак, Петраш, Бражник, Бубас і т. д.; великі гурти жінок та мущин, хор та живий образ.

Шановні Громадяни! Розуміючи критичне положення наших поневолених братів, та хотячи хотяй частинно допомогти їм жертвою матеріяльною, артистичний гурток постановив дати штуку „Степовий Гість", з котрої увесь чистий дохід призначений на У. В. О. та потерпівшим в часі варварських нападів Ляшні. Тому то ми взиваємо всіх свідомих горожан до зложення свого іспиту національного почуття тим, що прибудете на сю виставу!—Заряд.

ПОЗІР! САВТ БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ БРАТСТВА СВ. О. НИКОЛАЯ, ВІД. 293 У. Н. С., І ТОВАРИСТВА „ЛЮБОВ", ВІД. 111 У. Р. С.,

—— відбудеться ——

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ПРОСПЕР ГОЛ, НА ПРОСПЕКТ ЕВЕНЮ (між 5 і 6 Еве.)

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

на якім наше громадянство запротестує проти польських звірств над нашими братами в Рідним Краю.

Початок година 2-га пополудни.

Говоритимуть: п. Р. СЛОБОДЯН і инші позамісцеві й місцеві бесідники.

На тім вічу не повинно забракнути ні одного свідомого й чесного члена нашої громади в Савт Брукліні, а надіємося, що й гості попруть наше добре діло й прийдуть численно разом з нами запротестувати проти ляцької неволі. 275,7

Вічевий Комітет.

ПОЗІР! ШАРОН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

:——::——: відбудеться :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ ПІД Ч. 395 CLARK STREET, SHARON, PA.

Початок в годині 6.30 ввечір. — Вступ 50 центів.

Промови виголосять позамісцеві і місцеві бесідники.

На святі буде співати мішаний хор і шкільні діти, як рівнож шкільні діти виголосять ряд деклямацій.

Проситься усіх Українок і Українців як з Шарон так і з околиці о численну участь. 277

Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ ГОРОЖАНСЬКИХ КЛЮБІВ, ВСІХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ І ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

:——::——: улаштовується :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В СУБОТУ, ДНЯ 29-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В ҐАЛИ Y. M. C. A., 107 HALSEY STREET, NEWARK, N. J.

(За головною почтою оден блок)

Виступлять місцеві три хори, солісти, бесідники й декляматори.

Вступ $1.00, 75 і 50 ц., діти 25 ц. — Початок в год. 7. ввечір.

276-7 **Комітет.**

УВАГА! — ПЛЕЙНФІЛД, САВТ ПЛЕЙНФІЛД І ОКОЛИЦЯ!

Заходом тов. ім. Івана Франка, від. 372 У. Н. С., тов. „Просвіта", від. 312 У. Н. С., і Жіночої Громади

——— відбудеться ———

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

З НАГОДИ 1-го ЛИСТОПАДА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

точно в годині 4-тій пополудни.

В УКР. НАРОД. ДОМІ НА DELMORE AVE., SOUTH PLAINFIELD, N. J.

Ввесь дохід з концерту піде до краю на визвольну боротьбу.

На концерті буде музика, співи, деклямація і живий образ розшарпаної України, а також бесідники в українській і англійській мові.

Отож запрошуємо всю нашу околицю: Bound Brook, New Market, Manville, Iselin, Rahway, Lincoln і инші. Край переживає тяжкі часи, а щоби допомогти йому, обовязок кождого Українця взяти участь у концерті. 277

ЗА КОМІТЕТ СВЯТА:

В. Білоруський К. Лисюк Р. Ярема С. Цап

УВАГА! ПАЛМЕРТОН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА УЛАШТОВУЄ

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ вільний.

Будуть говорити позамісцеві бесідники.

Кождий Українець і Українка повинні прийти і віддати честь тим поляглим героям, котрі боролись і боряться за волю України. — **Комітет.** 277

ПОЗІР! ПІТСБУРҐ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛ. ПАРОХІЯ СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ НА С. С. ПІТСБУРҐ, ПА.

:——::——: влаштовує :——::——:

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

на спомин віднови української держави на землях Західної України в році 1918

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

У ВЛАСНІЙ ГАЛИ, 109 SOUTH 7th STREET, PITTSBURG, PA.

Початок точно в 5-тій годині пополудни.

Вступ: 50 центів, для дорослих, 10 центів для дійти.

Програма добірна. Містить в собі окрім двох хорів: парохіяльного хору і парохіяльної школи, деклямації промови, вправи шкільних дівчат, гру на фортепяні і инше.

Приходіть всі! Чистий зиск призначений на жертви польського терору в Галичині! 277

УВАГА! AUBURN, N. Y., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ, БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ

:——::——: улаштовується :——::——:

КОНЦЕРТ

В ПАМЯТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ ПОЛУЧЕНИЙ З

ВІЧЕМ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

в годині 3-тій пополудни.

В УКРАЇНСЬКІЙ СІЧОВІЙ ГАЛИ.

Промову виголосить п. ОМЕЛЯН РЕВЮК.

Проситься всіх місцевих і позамісцевих Українців прийти на Віче і Концерт. 276-7

P. S. В концерті беруть участь 3 відділи У. Н. С.

ПОЗІР! — ЯНГСТАВН, ОГАЙО.

ЗАХОДОМ АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА при Укр. Церкві св. Петра і Павла в Янгставн, О.

— відограеться —

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА

(SUNDAY, NOVEMBER 30, 1930)

КЛЮБ СУФРАЖИСТОК

або БІДА З БАБАМИ

поучаюча комедія зі співами в 5 діях

В ГАЛІ УКР. НАР. ДОМУ,

525 W. Rayen Ave., Youngstown, O.

Початок в год. 7-ій ввечір.

Вступ 40 центів.

Представлення надзвичайно цікаве і поучаюче, тому проситься всі Товариства і Братства о численну участь.

Часть доходу йде на УВО.

277 **Комітет.**

ПОЗІР! — ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

— відограеться —

дуже гарне представлення п. з.:

„БЕЗТАЛАННА"

драма в 5 діях Ів. Тобілевича

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА

(SUNDAY, NOVEMBER 30, 1930)

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ,

849 N. Franklin St., Philadelphia, Pa

Початок в год. 7.30 ввечір.

Вп. Громадяне! Від довшого часу в Филаделфії не було жадного представлення, тому сподіємось, що Українці Филаделфії прибудуть чисельно на це перше сеї осени представлення, а тим більше повинністю кождого є прийти, позаяк дохід з цего піде на добродійні цілі в старім краю, а передовсім для потерпівших від послідних ляцьких розбоїв. Сподіваємося, що ніхто не відмовиться прибути, знаючи так благородну ціль цего підприняття. 277

Комітет.

ПОЗІР! — МАЙНЕРСВІЛ, ПА.!

УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КЛЮБ

при церкві св. О. Николая в Майнерсвил, Па. повідомляє своїх членів, що

СПЕЦІЯЛЬНИЙ МІТІНҐ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 30. ЛИСТОПАДА

(SUNDAY, NOVEMBER 30, 1930)

зараз по Службі Божій В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ.

Проситься всіх членів горожан явитися на сій мітінгу і вирівнати свої вкладки. Також проситься припровадити нових членів. Вступ до клюбу $2.00, а місячна вкладка 25 центів.

ЗА УРЯД КЛЮБУ:

Теодор Стецїв, голова; **Юрій Дронюк**, скарбник; **Іван Білас і Михаїл Савчак**, секретарі. 277

Перший Український Штор з Меблями в Ню Йорку

В ЯКІМ МОЖЕТЕ НАБУТИ МЕБЛІ ЗА ГОТІВКУ АБО НА СПЛАТИ. У НАС ПРОДАЄТЬСЯ УМЕБЛЬОВАННЯ ЦІЛИХ ДОМІВ ЯК ТАКОЖ І ПООДИНОКИХ КІМНАТ В НАЙНОВІШІЙ МОДІ І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

Українці не забувайте на клич: „Свій до свого". Не йдіть до чужих, перше прийдіть до нас і переконайтеся о наших цінах на меблях; ми запевняємо Вас, що ми продаємо меблі таньше, як чужинецькі штори.

BUJACK UPHOLSTERING CO., Inc., 88 Ave., A, New York, N.Y.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ УКРАЇНСЬКІ КАЛЄНДАРІ

В 14-ох кольорах, календаріюм друкований по українськи, свята означені читким червоним друком на кождий день.

Пости зазначені рибами і є подані всі Американські Свята.

Таких КАЛЄНДАРІВ крім нас в Америці ніхто не має, коли хочете мати в себе такий відповідний календар, то замовте собі завчасу.

ОДЕН КАЛЄНДАР З ПЕРЕСИЛКОЮ 30 ц. АБО 5 ЗА 1 ДОЛЯРА.

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ КАЛЄНДАРІ:

„А я люблю Петруся тай сказати боюся" — Дівчина і хлопець з мандоліною коло криниці. Чудовий вид села на Полтавщині. (З опер. Наталка Полтавка).

„Діти сироти за селом коло каплиці" — Гарний вид, як двоє дітей коло каплиці край дороги за селом моляться (взірець у катальогу ч. 101).

Ангел Хоронитель і двоє дітей на кладці над рікою.

„Запорожці вертають з походу" — представляє українське військо, вертаюче з походу.

„Прощай дівчино!" (З пісні УСС) — гарний вид села. Дівчина з цвітами і хустинкою прощає свого милого козака.

„Над Прутом, у лузі, хатина стоїть" — Гарний вид луга з хатиною над рікою, дівчина сидить з цвітами.

„Верховино, світку ти наш" — Гуцул на полонині з вівцями, грає на сопілці.

„Українське Весілля" — Типічне зображення весілля на селі.

Маємо великий вибір загальних інших календарів.

ПОЧТОВІ КАРТОЧКИ з різдвяними желаннями, імпортовані, з золотими витисками, повищована з 25-ма ріжними точками (взірцями). Одна 5 цнт. — 30 (кожда інша) за $1.00.

Пишіть на адресу:

KULYNITCH PRINTING CO.

418 East 9th St., New York, N. Y.

НОВИНА! НЮАРСЬКА ОКОЛИЦЯ! НОВИНА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ЄДНІСТЬ"

буде висвітлюватись фільма під заголовком

ДВА ДНІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 30-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

57-59 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Фільма одна з найкращих і найбільше замітних з України.

Написі на фільмі англійські, отже Американці та інші національности також можуть прийти й побачити цей фільм.

Тільки дві вистави: Початок першої вистави о годині 7-ій ввечір, початок 2-ої вистави в годині 9-ій ввечір

Вступ для старших 35 центів, для дітей 15 центів.

Прийдіть подивитися на пімсту слуги Антона над панами, яка викликає глибокий трагізм. Усі американські критики признали, що це найбільш замітна фільма з історії революції на Україні. 277-8

Приходіть самі і кличте своїх знакомих. **Комітет.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Василя Лапкевича, з села Добросина, повіт Жовква, Галичина. Маю до нього дуже важну краєву справу. Хтоб знав про него, або він сам, нехай зголоситься до:

MICHAEL CHERNICK,

222 Metropolitan Ave., New York, N.Y. 277-8

ПОШУКУЮ Андрія Папірнак, котрий перебував в Coatesville, Pa., тепер має перебувати на фармі недалеко сего міста. Хтоб знав його адресу, або він сам, то прошу написати до: 275-7

PAUL GROGOZA,

283 Prospect St., East Hartford, Conn.

ДО ВИНАЙМУ 5 ГАРНИХ КІМНАТ,

горяча вода, рент недорогий. Голоситися: 276-7

47 ST. MARKS PL. (E. 8th St.), (між 1st & 2nd Ave.) NEW YORK CITY.

КУПНО І ЗАМІНА

Можете заміняти свою фарму за 16-фамілійний дім зі сторами в Нюарку, Н. Дж., або свої лоти за малий дім в Ровей, Н. Дж. Маємо на продаж і в заміну лоти від $150 і доми від $4,950 і вище. Пишіть по дальши інормації до: 254-78

SLAVONIAN LAND CO., 206 Broadway, Room 430, NEW YORK CITY

666

се є прескрипція лікаря на

ПЕРЕСТУДУ І БІЛЬ ГОЛОВИ

Лік, який дуже скоро усуває біль 666 також у пастильках.

НА СВЯТА

Святочні Картки, желятинові з золотим витиском на Різдвяні свята або Новий Рік, ціна за дозин	$ 50
Картки Хр. Раждається, форма книжочки, 5 карток	1.00
Картки з желанням Іменин, форма книжочки, 6 карток	1.00
Народні картки з желанням Веселих Свят, дозин	50
Листові папери, дуже гарно декоровані і золочені, з відповідними написами, до тата, мами, родичів, брата, сестри, дівчини і на Рожд. Христове, дозин	1.00
Листе рожі велике, до роблення квіток, 12 дозинів	1.00
Папір тонкий, до роблення квіток, дозин	25
Осередки до квіток, дозин	60
Паперові Шопки-Вертепи, 4 ріжні за	1.00
Ладан, мала пачка	25
Календар-книжка „Просвіти" зі Львова	75
Календар Червоної Калини	75
Стінні календарі, 5 за	1.00

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,

170 E. 4th Street, New York, N. Y.

Нові Рекорди під ЗИМУ.

Columbia

10-цалеві рекорди „Колюмбія" по 75 цнт.

27250	Пісня Сироти, часть 1 і 2	Спів і Орхестра Томаса
27247	Козак з Підволочиськ і Весільні жарти	Е. Жуковський
27248	Сумно мені, сумно і Прощаюсь дівчино з тобою	Т. Свистун
27249	Весілля Сяноцького повіта, ч. 6 і 7	Голутяки-Кузяни
20220	Радіо з Карпат, часть 1 і 2	Дужий, Гончарик і Малінська
20225	Тече річка і В буйнім гаю	Співають Драль і Цюрик
27240	З українських степів і Максим Залізняк	Василь Ємець
27239	Старість не жарти, число 1 і 2	Е. Жуковський
27228	Багацьке Весілля, часть 1 і 2	Орхестра і спів
27224	Полька попід ліс зелений і Хлопці Голутяки	Орхестра Голутяки
27219	Чотирнацятий рочок смутний настав	Дячек і Малютич
27203	Весілля в Пенсилвенії, число 1 і 2	Жуковський і Ліщак
27212	Козак Сяноцький і Острівська коломийка	М. Томас
27238	Ой у Львові на риночку і Гаєм зелененьким	Галицький Боян
27243	Лемківські Пастухи, часть 1 і 2	Орхестра Н. Поточака
27244	Весілля Сяноцького повіта, ч. 4 і 5	Голутяки-Кузяни
27245	Ой любив я дівок сорок і Той-тая	Е. Жуковський
27241	Ави хлопці молоденькі і Доля жовніра	Орхестра і спів
27242	Золочівська Коломийка і Чом дуб незелений	Орхестра і спів
20221	Газдівство і В полю	Дужій, Ганчарик і Малінська
20234	Хрестини три місяці по весіллю	Шкимба і Ко.
27231	Весілля і Спросини Сяноцькі, часть 1	Голутяки-Кузяни
27236	Весілля Сяноцького повіта, ч. 1 і 2	Голутяки-Кузяни
27233	Козацька Шумка і Ох ти Дзюбо любо	Т. Свистун
27235	Як поїду з кіньми наніч і Дівоча відмова	Т. Свистун
27232	Ой не шуми луже дуже і Соколом стрілою.	
27227	Коломийка Тернопільська і Скалатська	Орхестра і спів
27225	Полька Рогатинська і Мазурка	Орхестра Томаса
27220	Козак жидачівський і Танець Гусар	Орхестра Томаса
27218	Полька „Свобода" і „З Галичини"	Орхестра Томаса

Всі Українці купують рекорди в Галицькім Базарі і є задоволені нашою обслугою. — Попробуйте і Ви, а непожалуєте.

GALICIAN BAZAR

123 AVENUE A, (near 8th St.,) NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 Avenue B, New York, N. Y. (межи 9. і 10. ул.)

Tel.: ALGONQUIN 8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділю від 12 до 1-шої вполудне і після умови.

DR. N. M. HNATYSHYN

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР

2191 Professor St., Cleveland, Ohio (Проти українського банку)

Телефон: Atlantic 2054

О. Е. МАЛИЦЬКИЙ

АДВОКАТ

512 SOCIETY FOR SAVINGS BLDG. Tel. Main 5720 CLEVELAND, OHIO

САВТ САЙД ОФІС, ВЕЧЕРАМИ: 2191 PROFESSOR STREET (напроти Українського Банку) Tel. Atlantic 2054.

ВЕЛИКИЙ ВЕФЛИЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП І ЯСЛА

28 фігур. (Вартість $15.00). СПЕЦІЯЛЬНО ЛИШЕ $4.50.

Перший раз, то є сего року, ми одержали з Европи, надзвичайно чудову річ на Різдво, котра повинна знаходитися в кождім Католицькім Домі. Се є гарний ВЕЛИКИЙ ПРАВДИВИЙ ВЕРТЕП І ЯСЛА, представляючі Народження Христа. Ціла річ складається з 28 масивних стоячих фігур, вироблених зі спеціяльного сильного матеріялу, викінчення артистичне і в богатьох кольорах. Вертеп зроблений з деревляних поліц, дах покритий соломою, з надвору гарно викладений сосновими галузками. Викінчення надзвичайно гарне, сильне і тревале на довгі літа. У Вертепі знаходяться отсі фігури: Малий Ісус у Яслах, Марія, св. Йосиф, 3 Королі, 2 Пастирі, Верблюд, Корова, Осел і 17 овець, всі виглядають як живі. Се не забавка зроблена з паперу, але правдиві Ясла і Вертеп. Деб ви його поклали, він прикрасить вашу хату і додасть вам почуття святочного чувства. Ся ціла гарна річ коштує найменше $15.00. Ми зробили СПЕЦІЯЛЬНО НИЗЬКУ ЦІНУ ЛИШЕ $4.50. Коли не будете вдоволені ми звернемо Вам гроші. 277

ДАРЕМНО: З кождим сетом даємо гарний Різдвяний Вінець на вікно.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ НАПЕРЕД — лише витніть се оголошення і зашліть 50 ц. на пересилку. За річи в сумі $4.50 заплатите — почтовцеви при відборі.

GRAND NOVELTY CO., Dept. 120, 1723 N. Kedzie Ave., CHICAGO, ILL.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. ЗАПОМОГОВО ТОВ. СКАЛАТ В НЮ ЙОРКУ

— улаштовується —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 29-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1930 РОКУ

В MANHATTAN LYCEUM

66-68 East 4th Street, New York, N. Y.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Вступ 50 центів. — **Музика добірна**

Дорогі Родимці! Українське Запомогове Товариство Скалат запрошує до численної участи на баль, де будете мати нагоду забавитися в товаристві своїх знакомих. На бали будеться принимати нових членів і членкинь без вступного до Товариства Скалат. 277

За добру забаву ручить — **Комітет.**

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА АСТМУ

Дарова пробна метода, яку кождий може вжити без неприємностий або втрати часу.

Ми маємо методу для припинення Астми і хочемо, щоб ви попрабували її на наш кошт. Без ріжниці, чи ваша хороба давна або теперішна, чи се Астма або Гей Фівер, ви повинні післати по пробку нашої методи. Нема ріжниці, де ви живете, яке заняття чи літа, коли терпите, наша метода принесе вам полекшу. Спеціяльно хочемо вислати її тим безнадійним, котрим всякі инші лікування не помогли, хочемо показати кождому, що наша метода присвячена для покінчення тих хоріб, як тяжкий віддих, свист і другі прояви. Ви неповинні поминути сеї безплатної оферти. Пишіть сейчас. Неприсилайте грошей, лишень зашліть понизчий купон. Зробіть се нині. 101-

FREE TRIAL COUPON.

FRONTIER ASTHMA CO.,

170-K, Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.

Send free trial of your method to:

KEEN ENJOYMENT FOR SMOKERS OF PIPE AND CIGARETTES

SIR WALTER RALEIGH SMOKING TOBACCO PIPE AND CIGARETTES

15¢

БИЗНЕСМЕНИ! Маю кільканяцять людей, що шукають добрих ріжних бизнесів в околиці яких 25 миль від Jersey City і в Jersey City. Отже коли Шановний Читач має який бизнес і хоче його спродати, прошу зголоситись: 256-

WALTER KOSTETSKI,

11 Gifford Avenue, Jersey City, N. J.

Telephone: Bergen 3-9228.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ.

„SVOBODA"

81-83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

НАДХОДИТЬ ЗИМА. КУПУЙТЕ ПІРЄ НА ПЕРИНИ І ПОДУШКИ.

Гусяче пірє з мохом, найлішої якости, фунт по ... $1.45

Імпортована насипка (Feather Proof Ticking), ярд ... 50

Для позамісцевих оплачуємо пересилку. Замовлення і гроші посилайте на адресу:

WASYL HRYSHKO, 161 TILGHMAN STREET, ALLENTOWN, PA.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:

Офіс: 485 AVON AVENUE

Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(2)

Лорд Ґрейстовк підняв у своїй каюті свисток паперу, який підсунено під двері. Розгорнувши карточку, він побачив, що се був лист до нього, писаний невиразно, в якому йому загрожено під карою смерти не виявляти крадіжі його револьверів. Його жінка зблідла на думку, яка доля їх жде.

—o—

Вид, котрий розгорнувся перед очима лорда Ґрейстовка, коли він вийшов з каюти на поклад на другий день рано, потвердив його найгірші побоювання. Залунав вистріл, а відтак ще один, і ще один. Проти громадки корабельних офіцирів стояла ціла залога „Фувальди", а на їх чолі стояв Чорний Михайло.

—o—

Розлючені моряки кинулися на своїх офіцирів, які для них представляли зненавиджену владу. Більшість з них була зоружена в корабельні таки, сокири та джагани. Під напором розлюченої товпи офіцири відступали. Сокира розчерепила капітанови голову.

—o—

Гук вистрілів мішався з криками й проклонами та стогнами й зойками ранених та переміняв поклад корабля „Фувальди" в один дім божевільних. Збунтовані покінчили свою роботу скоро й безпощадно.

—o—

Ґрейстовк виглядав назовні зовсім спокійним, але в серці він був сильно занепокоєний думкою, яка доля ждала його жінку та його ненароджену дитину.

„Ось тут ще й двоє, яких треба викинути на пожертя рибам", крикнув один зі збунтованої залоги, кидаючися до Ґрейстовка з піднятою в руці сокирою.

—o—

PAIN-EXPELLER

REG. U.S. PAT. OFF.

МІЛІОНИ ВАШИХ ЗНАКОМИХ КАЖЕ

що нема лініменту, котрий би так скоро ділав і так вдоволяючо як ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР. Вони вживають його на Простуду, Болі в Грудях, Болі голови, Болі в хребті, Болі Мускулярні, Штивні Сустави, Звихнення, Потовчення, Ревматичні Болі, Невральгія, і т. п. А приємні до лекші які вони діставали були неоцінені.

Лишень впевніться все що дістаєте правдивий. Котвиця, торговельний знак, на пачці буде вашим заобеспеченцем. Цінна і вартісна книжечка знаходиться в кождій пачці коло бутельки з ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР.

У всіх аптиках 35 центів і 70 центів або вирост від

The Laboratories of F. AD. RICHTER & CO. BERRY AND SOUTH FIFTH STS. BROOKLYN, N.Y.

KILLS PAIN